

Generalforsamling 2017 - Skydebjerg, den 4. april 2017

Formandens/bestyrelsens årsberetning 2017

Velkommen til LIDs 38. generalforsamling

Der er en fremtid for landsbyerne, indlæg (Carsten Abild).

Danmark er det eneste EU-land, der har en aktiv lovgivning, der skal få os borgere til at bo i byer. Byerne skal udvikles og landsbyerne afvikles.

Kommunalreformen med by- og landzoneloven (planloven) fra 1970 var redskabet, der skulle afvikle landsbyerne og udvikle byerne. Den politiske holdning var, at velfærdssamfundet, der stod for døren, kun kunne skabes i bysamfund, hvor borgerne boede tæt, ikke på landet med en spredt bebyggelse.

Derfor blev Danmark i 1970 opdelt i landzone, byzone og sommerhusområder. I landzonen var kun landbrug, skovbrug og fiskeri tilladt. Alle andre erhverv og al anden udvikling også bosætning skulle være i byzonen. Selv gamle landsbyerhverv som håndværk og småindustri skulle placeres på byernes industrigrunde.

Men for mange iværksættere, håndværk og småindustri er det for dyrt at etablere sig i byzone. Først skal familien have en bolig, f. eks. i et parcelhuskvarter. Så skal der købes en industrigrund af kommunen, bygges en hal, installeres inventar m. v. Og så har kreditgivningen for længst sagt nej.

Anderledes økonomisk overkommeligt ville det være, hvis iværksættere, håndværk og småindustri kunne etablere sig på landet, f. eks. i en nedlagt gård, med familien boende i stuehuset og med de tomme landbrugsbygninger som foreløbigt værksted og lager. Men får virksomheden på landet succes, og der bliver behov for udvidelser, siger planloven stop.

Det er ikke så sært, at Danmark har en af EUs laveste iværksætterprocent. En sådan bundplacering er til stor skade for erhvervslivet og samfundsøkonomien, koster titu-

sinder af arbejdspladser, og gør det svært for landsbysamfundene at overleve som aktive og levende lokalsamfund. Bysamfundene skulle udvikles og landsbysamfundene afvikles.

Derfor har mange på landet med god grund frygtet kommunalreformerne i 1970 og i 2007. Men meget tyder på, at det kan komme til at gå anderledes.

Danmark har i mere end 100 år haft et decentralt samfund, hvor der ikke er langt mellem borger og politiker, og hvor de kommunale enheder er overskuelige. Ganske almindelige borgere, der interesserer sig for samfundet, har kunnet deltage i den kommunale debat og udvikling.

Men med de to kommunalreformer er den kommunale verden blevet en anden. På fire årtier er vi gået fra at have ca. 15.000 folkevalgte sognerådsmedlemmer til i dag kun at have ca. 2.000 folkevalgte politikere. Og vi er gået fra at have 1388 sogne til i dag 98 storkommuner. Med så få politikere og så store kommuner har mange borgere mistet det kommunale engagement og den kommunale overskuelighed og er ”gået hjem”. Kommunalpolitikere er blevet ensomme og usynlige. Storkommunen er blevet en administrativ enhed uden folkelig identitet.

Men mange borgere i vore landsbyer og landdistrikter vil det anderledes. De ønsker at deltage i debatten om deres landsbysamfunds fremtid og vil have indflydelse på hverdagen. Og netop i landsbysamfundene er dette muligt. Beboerforeninger, borgerforeninger, landsbyråd, lokalråd og ildsjæle er aktive og arbejder ihærdigt på at skabe bosætning, nye arbejdspladser, vækst og udvikling i deres landsbysamfund.

Og mange, ikke mindst børnefamilier, vil gerne bo på landet og leve ”en blødere velværdstilværelse” i rolige og overskuelige omgivelser, med dyr, tryghed, frivillighed, medbestemmelse, et aktivt foreningsliv og et folkeligt fællesskab. Det er i lokalsamfundene, vi har vores identitet.

Og heldigvis er der i dag en politisk vilje til at komme vore hårdt prøvede landsbysamfund til hjælp. En 100-punktplan vedrørende landsbyernes og landdistrikternes vækst og udvikling ligger på Folketingets bord, og en liberalisering af planloven er sat på den politiske dagsorden.

Landsbyerne har en fremtid.

Carsten Abild

Trekroner, Årets Landsby 2016

Landdistrikternes Fællesråd og Landsforeningen Landsbyerne i Danmark var arrangør af Årets Landsby 2016

Trekroner i Jammerbugt Kommune blev Årets Landsby 2016.

Formand for dommerkomiteen Annette Vilhelmsen holdt begrundelsestalen

På billedet ses glade landsbybeboere fra Trekroner, samt:

Til højre: formand for Landdistrikternes Fællesråd Steffen Damsgaard

I midten formand for landsbyerne i Danmark Carsten Abild.

Til Venstre: formand for dommerkomiteen Annette Vilhelmsen

Annette Vilhelmsen

Tale til Trekroner Årets Landsby 2016:

Hold da op hvor har det været en spændende tid, fra vi modtog de første ansøgninger til Årets Landsby, Til de tre finalister blev præsenteret på Folkemødet på Bornholm – og til udvalgets besøg i Torup i Halsnæs kommune, i Baaring-Asperup i Middelfart kommune og til i dag, hvor vi står her i Trekroner med Årets Landsby – - Vi modtog 40 meget kvalificerede ansøgninger fra landsbyer i hele Danmark. Jeg er meget imponeret over de mange frivillige initiativer, der er blevet stablet på benene. Det viser med al tydelighed, at det er de mange ildsjæle, der skaber liv, udvikling og fællesskab i de små samfund.

- Det viser også, at de dele af landet, nogen har fået for vane at kalde Udkantsdanmark, er fulde af handlekraft og engagement. Udkantsdanmark findes ikke! Men mennesker og fællesskaber der går både til kanten og over – I findes, sikke en rigdom I har, og har inviteret os med ind i.

- Ildsjælene er kittet, der holder udviklingen i gang, og bidrager til at skabe sammenhængskraft i Danmark.

- I år er et helt specielt år hvor prisen overrækkes - Det er tyvende gang, at prisen uddeles og denne gang går den til Trekroner i Jammerbugt Kommune. (Trekroner-området er en sammenslutning af landsbyer i Trekroner Skoledistrikt, der består af en række sammenhængende beboelsesområder Bonderup, Trekroner, Skræm, Bejstrup, Haverslev-Holmsø og Manstrup. Alle mindre områder på under 200 indbyggere),

- Trekroner-området har de seneste år arbejdet på at vende afvikling til udvikling. Og det er lykkedes.

- Trekroner har et stærkt fællesskab og har igennem et meget konstruktivt samarbejde med kommunen formået at skabe lokal vækst og udvikling.

- Trekroner-området er lykkedes med at knække fraflytningskurven. Et effektivt lokalt samarbejde imellem skole, landsbysamfund/frivillige og erhvervsliv resulterede i en positiv tilgang på 18 nye borgere mod flere års tilbagegang. Det er imponerende. - Området har et stærkt fællesskab og mange borgere, der interesserer og engagerer sig i at skabe et velfungerende lokalsamfund, der samtidig er attraktiv overfor nye tilflyttere.

Og så er den 20. udnævnelse også den udnævnelse der både rækker ind i fremtiden, på stærke rødder og bånd, til den indsats Carsten Abild, Formand for Landsbyerne i Danmark var initiativtager til for 20 år siden. Dengang blev prisen overrakt til kommuner der gjorde noget særligt for landsbyerne – og i dag er kredsen sluttet Trekroner får bl.a. prisen, fordi I på forbilledligvis viser, at et tæt og ligeværdigt samarbejde mellem kommune, landsbyer, befolkning og engagerede fællesskaber bærer frugt. I dag siger vi i fællesskab tillykke med prisen, vi er et udvalg fra Landsbyerne i Danmark og Landdistrikternes fællesråd – Tak til Trekroner og Jammerbugten – I viser vejen.

Indlæg fra bestyrelsen.

Reduktion i pulje til byfornyelsesmidler.

Landsforeningen Landsbyerne i Danmark har med stor forundring konstateret, at regeringen har fremsat forslag om at reducere i puljen byfornyelsesmidler.

Det er meget uheldigt, idet det vil ramme de områder, som Folketingets politikere udtrykker stor vilje til at hjælpe gennem de meget store problemer, som landdistrikterne generelt har. En reduktion af puljen med næsten kr. 400 millioner, vil betyde at mange områder, som virkelig trænger til et løft, må se yderligere forfald.

Det betyder ikke alene en manglende forskønnelse af områderne, det betyder også manglende investeringer, som vil gå ud over beskæftigelsen i landdistrikterne, samt manglende ordrer til de mindre håndværksdrivende i netop landdistrikterne, som i forvejen er ramt af en afmatning.

Erfaringen fra tidligere byfornyelsesprojekter viser, at midlerne fra puljen mangedobles ved private og kommunale investeringer, samtidigt med at folk får lyst til at bo i et område, der ser indbydende ud.

At midler i stedet skal anvendes til jobpræmier, betyder at det endnu engang er byer over 1000 indbyggere – altså uden for landdistrikterne – der får gavn af midler, som oprindeligt er afsat til landdistrikter.

Desværre ser vi endnu engang, at de ”smukke ord” om stimulering af forholdene i landdistrikterne ikke udmøntes i reel handling, men tværtimod endnu engang er offer for beskæring, når der skal findes midler til andre formål.

Det er Landsforeningen Landsbyerne i Danmarks store håb, at man endnu engang vil overveje dette forslag, og finde de nødvendige midler på et mindre sårbart sted, som ikke er i modstrid med det man officielt udtaler, at man prioriterer højt.

Carsten Abild
formand

Kjeld Hansen
Udvalget for Landdistrikter og Lokalråd

Liberaliseringen af Planloven.

Landsforeningen Landsbyerne i Danmark er generelt set positiv overfor liberaliseringen af Planloven.

Vi ser dog nogle meget store negative virkninger af den del af Planloven, der omfatter tilladelse til at etablere større butikcentre. Enhver kommune vil kun se på effekten af et større center for sit eget handelsliv, og ikke tage hensyn til den negative effekt, det vil medføre i nabokommunen.

Denne del vil med stor sikkerhed betyde lukning af den sidste butik i mange landdistrikter, idet folk søger mod det store vareudbud, som dermed vil suge efterspørgslen ud af landdistrikterne.

Regeringen begrundet forslaget med at det giver større konkurrence til gavn for forbrugerne. Her glemmer man at tage højde for de mange negative følger af at køre langt for at handle: Det koster brændstof og øget CO2 belastning, mens det øger madspildet, idet folk køber ”lidt ekstra”, når man nu har kørt så langt, og der er ekstra besparelse ved at købe stort ind. Man sparer måske 5-10% i indkøb, og glemmer at madspild i Danmark generelt udgør ca. 35% af indkøbet, og det er ikke dem, der handler lokalt i landdistrikterne, der har det store madspild! Desværre er dette endnu et forslag, der tilgodeser de større byers interesser på bekostning af landdistrikterne.

Carsten Abild
formand

Kjeld Hansen
Udvalget for Landdistrikter og Lokalråd

Landdistrikternes Udviklings- og Boligfond:

Foreningen modtog umiddelbart før sidste års generalforsamling et forslag til etablering af en fond ”Landdistrikternes Udviklingsfond” hvis formål er at styrke udviklingen i landdistrikterne i en mere positiv retning.

Fonden midler, som forudsættes finansieret efter ”stormflodsmodellen” skal anvendes til en økonomisk styrkelse af nedrivningspuljen, som samtidig organiseres på en helt ny måde, hvilket betyder kommunerne kan frigøres for de økonomiske og administrative byrder. Desuden er det tanken, at fonden i samarbejde med realkreditsektoren, skal tilbyde supplerende belåning til køb/ombygning af både boliger og mindre erhvervsejendomme. Forslaget, der arbejdes med i privat regi, videreudvikles i en tæt dialog med vores forening og Danmark på Vippen.

I sommeren 2016, blev der på baggrund af en henvendelse fra Trekroner-området i Jammerbugt, taget initiativ til et nyt projekt ”Landdistrikternes Boligfond”, hvor formålet er, at etablere et forsøgsprojekt med 16 tilflytterboliger. Dette projekt, som også udvikles i samarbejde med Danmark på Vippen, kan forhåbentlig igangsættes i løbet af 2017.

Den aktuelle debat om boligskatterne, har desuden medført, at foreningen har forsøgt at skabe et overblik over ejendomsværdiskattens betydning for boligmarkedet i landdistrikterne. Uden det dog kan dokumenteres, så er der ret klare indikationer på, at mange landdistrikter kun har haft meget en begrænset, eller slet ingen, fordel af skat-testoppet. Derfor kunne det efter foreningens vurdering være interessant at få undersøgt effekten af et skattemæssigt bundfradrag på f.eks. kr. 500.000. Et sådant fradrag vil efter vores vurdering kunne styrke interessen for at købe bolig i landdistrikterne, hvor huspriserne typisk er lavere end i de større byer.

Preben Boye Jørgensen, kasserer.

Landsbyerne i Danmark har nedsat arbejdsudvalg, der skal styrke landsbysamfundenes kamp for mere liv på landet.

Landsbyskolen skal bevares (Bodil Therkelsen, Carsten Abild).

Massakren på landsbyskolen.

Mange mindre skoler landet over kan fortsat forvente dødsstødet som folkeskole, hvis ikke kommunalpolitikerne besinder sig. F. eks. nedlægger et flertal i Assens Byråd i disse uger landsbyskolerne Dreslette og Skallebølle og det samme sker flere steder på Sjælland, f.eks. på Røsnæs.

Det er en ren massakre på vore landsbyskoler og livet på landet, der foregår.

Men heldigvis er en friskole i mange tilfælde klar til at modtage lokalsamfundets børn, den dag folkeskolen lukker. trods de lovgivningsmæssige ændringer, der har sat en frist på anmeldelse af en ny friskole til ét år. Men hvad med de lokalsamfund, der bliver ”overhalet indenom” af en kommunalbestyrelsesbeslutning her i foråret og ikke får oprettet en friskole straks folkeskolen lukker?

Skolen er omdrejningspunktet i et lokalsamfund. Er skolen væk sker der ingen ny bosætning, børnefamilier flytter fra lokalsamfundet og måske fra kommunen, foreningslivet smuldrer, når de frivillige børneorganisationer FDF og spejderne nedlægges, og landsbysamfundet sygner hen.

At lukke landsbyskoler og hermed landsbysamfund er det alvorligste angreb på livet på landet, der er foretaget i de sidste 40 år.

En sådan massakre på vore landsbyskoler og landsbysamfund er helt i strid med de ellers positive folkelige og politiske udmeldinger, der i den seneste tid er kommet frem fra politisk hold, f. eks. fra Folketingspolitikere og ministre.

Jeg håber derfor, at kommunalpolitikerne vil besinde sig og afblæse massakren på landsbyskoler og hermed på kommunens landsbysamfund.

Lad os interessenter i lokalsamfundene, lokalråd og andre foreninger få tid til og mulighed for sammen at drøfte konsekvenserne af en skolenedlæggelse. Hvad betyder det for et lokalsamfund folkeligt og økonomisk, når en skole nedlægges? Er fremtiden kun for kommunens større byer og store skoler?

Og kan kommunalpolitikerne undvære positive forældre og borgere og deres store frivillige indsats i foreningerne og i kulturlivet? Kommunerne kan ikke undvære landsbyskolen og aktive landsbysamfund.

Forsamlingshusene (Svend Erik Larsen, Bodil Therkelsen, Carsten Abild).

Intet andet land har som Danmark sine mange forsamlingshuse, bygget og drevet af lokalbefolkningen. I mere end 125 år har forsamlingshusene været landsbysamfundenes dagligstue. De gamle huse har dannet en naturlig ramme om utallige aktiviteter og om det folkelige fællesskab.

Forsamlingshusenes stolte historie er formet af ildsjæle, der lod sig inspirere af tiden, og som satte sig uudslettelig spor i lokalsamfundene og i samfundsudviklingen.

Forsamlingshusene har været en altafgørende inspirationskilde for den folkelige kultur og for nærdemokratiets udvikling. En rolle som forsamlingshusene også har i 2016.

Men desværre kniber det med økonomien for flere og flere af de gamle huse. Mange forsamlingshusbestyrelser har ikke penge til store og nødvendige investeringer, så som nyt tag, nye vinduer, indendørs renovering, effektivt varmeanlæg, gode sanitære forhold, nyt køkken osv. Resultatet er, at 50 af vore ca. 1300 tilbageværende forsamlingshuse i løbet af de sidste 10 år har måttet dreje nøglen.

Bestyrelserne gør ellers, hvad de kan for at holde forsamlingshusene i gang, og mange frivillige timer bliver lagt i den daglige drift og vedligeholdelse. Regering og Folketing må komme de hæderkronede forsamlingshuse til hjælp.

De to landsforeninger Landsbyerne i Danmark og Danske Forsamlingshuse skal derfor opfordre Folketingets politikere til at sætte forsamlingshusene på finansloven.

Digital infrastruktur (Kjeld Hansen, William Jensen).

Skal vore landsbyer og landdistrikter have vækst og udvikling, må de ikke lades i stikken og køres ud på et digitalt sidespor. Hele Danmark må have adgang til højhastighedssamfundet. Bredbånd og mobildækning er lige så vigtigt for et beboet og aktivt samfund som el, vand og kloakering.

Højhastighedskommissionen har for nogle år siden foreslået, at kun 80 procent af husstandene på landet skulle have hurtigt bredbåndsnet og mobildækning. Landsbysamfundene og de tyndt befolkede landområde og øer, behøvede det ikke, da de alligevel skulle afvikles og beboerne flytte til byen.

Men sådan kommer det ikke til at gå. Mange på landet vil ikke flytte til byen. Hertil kommer, at Regering og Folketing i dag er af den opfattelse, at hele Danmark skal have adgang til højhastighedssamfundet, senest i år 2020.

Bredbånd og mobildækning kan i vore landsbyer og landdistrikter skabe ny bosætning med hjemmearbejdspladser, iværksættere, nye arbejdspladser i håndværk og småindustri, konsulentfirmaer, højteknologiske virksomheder, turisme, telemedicin, fjernundervisning, digital ældrepleje osv.

Bredbånd og mobildækning er en stor støtte til bevaring af skole, børnehave, foreninger, forsamlingshus, nærbutik, folkeligt fællesskab osv. Et digitalt samfund skaber et bedre skattegrundlag for hele storkommunen.

Folketing, regioner og kommuner må gå sammen for hurtigst muligt at få oprettet hurtigt bredbånd og mobildækning i vore landsbyer og landdistrikter.

Belåningsproblemer (Preben Boye Jørgensen, Kjeld Hansen).

Et landsbysamfund, hvor der ikke kan sælges huse og købes boliger, sygner hen. Sælgeren, f. eks. ældre landsbyboere, vil være stavnsbunden, og køberen, f. eks. børnefamilien, kan ikke flytte til landsbysamfundet. Vore landsbyer og landdistrikter er i en sådan alvorlig situation.

Baggrunden er bankers, sparekassers og kreditforeningers tilbageholdenhed med at give lån til huse og erhverv på landet. Det er almindeligt kendt, at boliger i landsbyer og landdistrikter, der har en værdi på en halv million kroner eller mindre, ikke kan få kreditforeningslån. Det er ligeledes kendt, at ejendomme, der skønnes vanskelig at omsætte inden for et halvt år, ikke kan få lån.

Der er også brug for lånemuligheder til renovering, forbedringer, kloakering, jordvarme, bredbånd osv.

Som det fremgår af den aktuelle debat, er det ikke alene boliger på landet, der har store låneproblemer. Det gælder også erhverv, f. eks. nærbutikker, iværksættere, håndværk og småindustri m. v. Kan landsbyer og landdistrikter ikke få lån til erhverv og hermed til nye arbejdspladser, sygner de hen

Landsbyerne i Danmark foreslår derfor, at regering og Folketing gør det muligt med statsgaranterede lån. Et forslag kunne være: Kreditforeningslån på 60 %, Statsgaranteret lån 20 % og endelig 20 % fra banker, sparekasser, private midler m. v.

Landsbyer og landdistrikter uden lånemuligheder vil forfalde og dø ud.

Planloven (Steen Kjær Jensen, Svend Erik Larsen, Mogens Tøttrup, Bodil Therkelsen, Preben Boye Jørgensen).

Planlovsrevisionen, landzone og det kystnære.:

Regeringen satte sit 100 punkts program for liberalisering af planloven iværksat i 2015, - projekt **VÆKST OG UDVIKLING I HELE DANMARK**

Landsbyerne i Danmark indgik med Høringssvar, og der forventes en dialog i folketinget her efter forslaget blev 1. behandlet i januar 2017. (L121) forslaget forventes færdigbehandlet i juli 2017

Landsbyerne i Danmarks bidrag er omkring de faktuelle sager.:

- Vester Skerninge bussers udflytning til Svendborgmotorvejen.
- Folmers transport-udflytning til motorvej omkring Nyborg.
Erhvervsenheder der d.d. alene kan etableres i byzoneområder, men ved liberaliseringen af planloven giver de enkelte kommuner bedre muligheder for at placere disse virksomheder i landzoneområder.

- Etablering af virksomheder i tiloversblevne landejendomme.
- Mindre udbygninger af eksisterende Campingpladser, sommer- og feriehus i de nære kystnære områder.
- Hørings- og støttetilkendegivelser til berørte parter i landzoneområder- her nævnes etablering af vognmandsforretning i landsby v/Køge, som ikke burde etableres på pågældende facilitet, afgørelsen faldt ud til Landsbyens fordel.
- Testvindmøller i nord-og vestjylland, hørings- og forslag om at tilgodese borgere der må afstå sin-e ejendomme.

Danmark har en af Europas laveste iværksætterprocenter. Forklaringen er, at Folketingspolitikkerne for fyrré år siden havde den opfattelse, at velfærdssamfundet, der stod for døren, kun kunne skabes i bysamfund, hvor folk boede tæt. Ikke på landet med en spredt bebyggelse.

Derfor blev Danmark opdelt i landzone og byzone. I landzonen var kun landbrug, skovbrug og fiskeri tilladt. Det var i byzonen al udvikling skal være. Planloven er redskabet, der skulle afvikle landsbysamfundene og udvikle bysamfundene.

Men for iværksættere, håndværk og småindustri er det for dyrt at etablere sig i byen. Først skal familien have en bolig, så skal der købes en industrigrund af kommunen, bygges en hal, installeres inventar og faciliteter, og så har pengeinstitutterne for længst sagt nej.

Anderledes økonomisk overkommeligt vil det være at etablere sig på landet, f. eks. i et nedlagt landbrug, med familien boende i stuehuset og de tomme landbrugsbygninger som værksted og lager. Iværksættere, håndværk og småindustri må tilbage til vore landsbyer og landdistrikter. Planloven må således liberaliseres.

Lokalråd i hele landet (Vagn Top, Mogens Tøttrup, Kjeld Hansen).

Landsbysamfundene har de sidste årtier haft store problemer med fraflytning fra land til by, skolenedlæggelser, manglende børnepasning, lukning af nærbutikker, problemer for håndværk og småindustri på landet, manglende bosætning, nedlæggelse af foreninger og forsamlingshuse osv. Landzonen var virkelig blevet en afviklingszone og byzonen en udviklingszone, hvor al udvikling skulle ske.

I 2007 fik vi endnu en kommunalreform. Ville landsbysamfundenes dage nu være talte?

For at overleve opfordrede Landsbyerne i Danmark vore landsbyer og landdistrikter til at organisere sig med lokalråd og landsbyråd, beboerforeninger, borgerforeninger osv.

Organiseringen er lykkedes over al forventning. I næsten alle landsbysamfund er der i dag lokalråd, landsbyråd, beboerforeninger, borgerforeninger m. v. Disse råd og foreninger står nu vagt om landsbysamfundets hjørneste, som skolen, børnehaven, forsamlingshuset og foreningslivet.

Og de lokale råd og ildsjælene er i fuld gang med at udarbejde planer og forslag for mere vækst og udvikling i deres lokalsamfund.

Der er i dag på landsplan mere end et tusinde lokalråd, landsbyråd. Landsbysamfundene har organiseret sig og skabt deres egen folkelige kommunalreform. Lokalrådene kan sikre vækst og udvikling i vore landsbyer og landdistrikter og samtidig udvikle nærdemokratiet og det folkelige fællesskab.

Årets Landsby (Vagn Top, Steen Kjær Jensen, Carsten Abild)

20 gange har Landsbyerne i Danmark udnævnt Årets Landsby. Landsbyerne i Danmark og Landdistrikternes Fællesråd samarbejder om at udnævne Årets Landsby 2017. Udnævnelsen af Årets Landsby sker for 21. gang.

I den udsendte pressemeddelelse står der: Landdistrikternes Fællesråd og Landsforeningen Landsbyerne i Danmark går nu på jagt efter Årets Landsby 2017.

Landsforeningen Landsbyerne i Danmark har siden 1995 kåret Årets Landsby. I år bliver den historiske pris uddelt for 21. gang og det sker i samarbejde med Landdistrikternes Fællesråd.

Tidligere modtagere af Årets Landsby er: Hvilsom, Skovlund, Tise, Jordrup, Billum, Svindinge, Samsø, Bårse, Filskov, Klejtrup, Korinth, Ballum, Gjøl, Vejrup, Janderup, Horslunde, Bagenkop, Vrads, Vestervig og Tre Kroner.

Årets tema 2017 er: ”Den digitale landsby. Der ud over samler interessen sig om landsbyer under 2000 indbyggere, der har et mål for udvikling af deres landsby (udviklingsplan eller landsbyprogram) og som er organiseret med et lokalråd eller lignende.

Indstillinger skal fremsendes til Landdistrikternes Fællesråd senest 18. april 2017 på mail: mail@landdistrikterne.dk.

Håndværk og småindustri (Vagn Top, William Jensen, Svend Erik Larsen).

Udvalget for håndværk og småindustri.

Rundt i landet møder vi det ene nedlagte landbrug efter det andet. I bedste fald er der lys i stuehuset, men avlsbygningerne står tomme med flere og flere tegn på forfald.

Der er i Danmark over 100.000 tomme landbrugsbygninger.

Det er naturligvis af stor vigtighed, at erhverv kan etableres der hvor ideen opstår, og det er da sund logik at benytte bygninger som allerede stå tilgængelige og ledige. Vi kan kun opfordre til en mere anarkistisk tilgang (mindre styring) til at etablere erhverv på landet, så gode ideer ikke dør på grund af uhensigtsmæssig lovgivning.

Desuden vil det være mere økonomisk overkommeligt, hvis iværksætteren, håndværkeren og småindustri virksomheden etablerer sig i vore landsbyer og landdistrikter, f. eks. på en nedlagt gård. Her kunne familien bo i stuehuset og de tomme landbrugsbygninger være en god start som værksted og lager.

Herefter bør virksomhederne kunne virke og vokse i de overflødige bygninger i landdistrikterne. Derved forbliver arbejdspladserne på landet så huspriserne fastholdes og grundlaget for skolen og butikken forbedres.

Danmark har i dag en af Europas laveste iværksætterprocenter. Denne bundplacering har kostet tusinder af iværksætterinitiativer, ti tusinder af arbejdspladser, og mange landsbysamfund er sygnet hen.

Vi vil derfor arbejde på at flere erhvervsgrupper etablerer sig på landet og under lempeligere vilkår.

Men lige så vigtigt er det at virksomheden forbliver i landdistriktet. Desværre opleves at virksomheder får nej til lån til udvidelse i landdistriktet, og i stedet opfordres til at flytte til et industriområde hvor risikoen for långiver er mindre. En anden udfordring er infrastrukturen på landet. De smalle veje udvides ikke i takt med trafikken, men bliver forsynet med Gennemkørsel forbudt skilte og anden cikane mod de erhvervsdrivende. Snerydning og vejreparationer bliver desværre også nedprioriteret på de mindre biveje hvor de nedlagte landbrugsejendomme ligger.

Kirken på landet (Steen Kjær Jensen, Bodil Therkelsen).

Landsbyerne og kirken:

Når den sidste butik og den lille skole lukker i landsbyen, så er der kirken tilbage. Fraflytning og en aldrende befolkning har været kendsgerninger for vores landsbyer i flere år. Det har også haft konsekvenser for folkekirken, der ellers statistisk er godt repræsenteret i de små sogne. Det har haft stor betydning for kirkens økonomi, kirkegårdsdrift, præsterekruttering og menighedsrådsarbejdet. Disse forandringer behøver ikke altid at være til det negative, men kan også vendes til noget positivt.

Landsforeningen landsbyerne i Danmark har også været opmærksom på denne problemstilling. Flere steder har disse små samfund et rigt foreningsliv med jagtforeninger, husmorsammenslutninger, ældreklubber, motionshold osv. i et lokalområde. Kirken kan her invitere sig selv til at være en aktør i lokallivet ved at deltage i forskellige tiltag i og omkring højtider og andre tiltag, hvor landsbyen samles.

Vores forening har gennem flere år fulgt FUV's (Folkekirkens uddannelses- og Videnscenter) store projekt omkring Kirken på landet og deltager når det er muligt i konferencer på området. Der er ansat en projektleder Hasse Neldebjerg Jørgensen for en fireårig periode 2016-2020.

Der foreligger flere statistiske og empiriske rapporter omkring kirkens forhold på landet og i de små sogne og landsbyer.

Det er her værd at hæfte sig ved, at 25 % af landsognene har haft en positiv befolkningstilvækst siden 2004, at kirken på landet taler til de jordbundne og snusfornuftige samt de finkulturelle, der realiserer deres livsdrøm ved at flytte på landet og som det tredje kan man se, at det lokale foreningsliv, ældrecentre og børneinstitutioner og dagplejere er meget interesserede i et samarbejde med kirken, når der er situationer hvor det giver mening, f.eks. fastelavnsfejring, høstgudstjenester og juletiden. Der kan læses videre i rapporten "Forskellige vilkår for folkekirken på landet".

Ligeså følges den politiske udvikling også ud fra den vedtagne plan om udflytning af statslige arbejdspladser, der også kan være med til at give kraft til kirkelivet og bosætningsproblematikken i de tyndt befolkede områder. Kirkelukninger er også et emne, der fremføres, men det positive er, at det mest hører til i storbyerne-

Realdania (Steen Kjær Jensen, Preben Boye Jørgensen).

2- 3 års proces i Realia Danmarks program Bygningsarven i Landdistrikterne under Kollektive impackt styrergruppe, er her januar 2017 afsluttet på ”Steensgard” i Fåborg Midtfyn kommune.

Projektet udmynter sig især i eet koncept for en ”skabelon” for kortlægning og registrering af de bevaringsværdige bygninger- kulturmiljøskrinning i Landdistrikterne. Landsbyerne i Danmark har været inddraget i processen fra start , med 2 bestyrelsesmedlemmer, resultatet her har måske mest bygget på nyttige kontakter i eet forum for bevarelse af vore kulturmiljøværdie.

Ud over at deltage i den løbende landsbydebat har Landsbyerne i Danmark støttet mange enkeltpersoner i deres kamp for at arbejde, bo og leve på landet. Et sådant eksempel er:

De fem fynske iværksættere.

I flere år har Landsbyerne i Danmark kæmpet for fem fynske landzonesager: ”Folmers Transport” (Jan Skovlund Hansen), Nyborg kommune, ”Hjulby Automatdrejning” (Jacob Petersen), Nyborg kommune, ”Vester Skerninge Bilerne” (Ejner Larsen), Svendborg kommune, ”Smedeværksted” (Morten Gervig), Faaborg Midtfyn kommune og ”Lykkegaard A/S”, Karsten Lykkegaard, Faaborg Midtfyn kommune. Virksomhederne ”Folmers Transport” og ”Vester Skerninge Bilerne” mangler plads og ønsker at flytte deres biler til to tomme gårde i landzone, som de har købt. ”Hjulby Automatdrejning” ønsker en virksomhedsudvidelse. ”Lykkegaard A/S” ønsker, i samme størrelsesforhold at erstatte gamle bygninger med nye. Smedemester Morten Gervig ønsker at anvende en hobby hal på sin grund til smedeværksted. I dag har ”Hjulby Automatdrejning” og ”Lykkegaard A/S” fået deres tilladelser. ”Folmers Transport”, ”Vester Skerninge Bilerne” og ”Smedeværkstedet” kæmper fortsat sammen med Landsbyerne i Danmark for at få deres landzonetilladelser.

Næstformand arkitekt Steen Kjær Jensen følger og hjælper de fynske iværksættere.

Bestyrelsen:

Carsten Abild, Otterup, formand /Steen Kjær Jensen, Skydebjerg, næstformand /Vagn Top, Brylle, sekretær / Preben Jørgensen, Egtved, kasserer/ William Jensen, Lundby, bestyrelsesmedlem / Kjeld Hansen, Krogsbølle, bestyrelsesmedlem / Bodil Therkelsen, Kallerup, Kalundborg, bestyrelsesmedlem/ Svend Erik Larsen, Trunderup, bestyrelsesmedlem – Mogens Tøttrup, Brylle 1. suppleant
Hans Erik Skov Hansen, Birkum 2. suppleant,.

På valg: Carsten Abild, Kjeld Hansen, William Jensen, Vagn Top.

Travlhed i hverdagen.

Med på studieture:

Landsbyerne i Danmark har i flere år været inviteret med på studieture med Folketingets ”Udvalg for Landdistrikter og Øer”.

Studieturene har været godt tilrettelagt og har udvirket, at Folketingspolitikere og landsbysamfund kan ”trække på samme hammel”. Tak til udvalgets formand Peter Juel Jensen for, at Landsbyerne i Danmark kan deltage.

Høringer.

Landsbyerne i Danmark følger lovgivningsarbejdet tæt og gør, hvad vi kan for at deltage i den offentlige debat. I det forløbne år har vi indsendt adskillige debatindlæg til pressen, landsbyinteresserede, kommunalpolitikere, regionspolitikere og Folketingets politiske partier.

Vi deltager også, når det er muligt, i høringer på Christiansborg. Bestyrelsesmedlem Kjeld Kramsbjerg Hansen har ansvaret for de mange skriftlige høringssvar, som vi i årets løb har afgivet.

Godt ministersamarbejde.

En vigtig ting i Landsbyerne i Danmarks arbejde er at have et godt samarbejde med politikerne, det være de kommunale, regionale og Folketingets politiske partier. Og glædeligt er det, at flere og flere politikere også ønsker vækst og udvikling i vore landsbyer og landdistrikter.

Den gode kontakt til politikerne kommer også til udtryk i de skriftlige henvendelser og svar, der er mellem Landsforeningen og landsbyministrene.

Tak til bestyrelsen, medlemmerne, politikerne og pressen.

Der har siden generalforsamlingen den 4. april 2016 været afholdt 5 bestyrelsesmøder. Bestyrelsesmøderne er blevet afholdt hos foreningens næstformand Steen Kjær Jensen. Tak for husly og for smørrebrød.

En stor tak til bestyrelsen for dens store arbejde og interesse for landsbyarbejdet.

En stor tak til medlemmerne (foreninger og enkelt personer) for mange henvendelser og for det gode samarbejde. Uden interesserede og aktive medlemmer, ildsjæle, beboerforeninger, borgerforeninger, lokalråd, landsbyråd, forsamlingshusbestyrelser osv. eksisterede landsbysamfundene ikke i dag.

En stor tak til positive politikere. Flere og flere politikere, det være Folketingspolitikere, regionspolitikere og kommunalpolitikere viser større og større interesse for landsbysamfundenes overlevelse, vækst og udvikling.

En stor tak til pressen. Landsbyerne i Danmark bliver meget ofte kontaktet af pressen, og vi henvender os også flittigt til mediernes, når der er aktuelle landsbyemner. Vi deltagere flittigt i den skrivende presse med aktuelle indlæg. Pressens store interesse og engagement for Danmarks mange landsbyer og landdistrikter er afgørende for et positivt landsbyarbejde.

Foreningens hjemmeside (www.landsbyerne-i-danmark.dk) besøges flittigt. Det er med sorg, jeg må skrive, at Torben Jørgensen desværre er afgang ved døden. Torben Jørgensen har i mange år trofast passer foreningens hjemmeside.

Carsten Abild
(formand)

NB: Støt Landsforeningens arbejde – bliv medlem (enkeltpersoner kr. 100 - foreninger kr. 300 - husk navn og adr. og gerne e-mail). Bankoverførsel Rise Sparrekasse 0847 kontonummer 0000398608

Eller henvendelse til: carsten.abild@rsyd.dk (formand), arkitektsteenkjær@hotmail.com (næstformand), vagn@ferie-fyn.dk (sekretær) Preben Jørgensen majsvaengenget13@gmail.com (kasserer)